សោឡសកិច្ច ១៦

សោឡសកិច្ច *គឺកិច្ច ១៦ យ៉ាង ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើ ដើម្បីឲ្យចិត្តបានរួចផុតចាកកិលេស ដោយធ្វើកិច្ចទាំង៤ ក្នុងអរិយសច្ច ៤ គឺ ៖*

១. **បរិញ្ញាកិច្ច** *កិច្ចដែលត្រូវកំណត់ដឹងនូវទុក្ខ ដែលជាទុក្ខអរិយសច្ច (ទុក្ខសច្ចៈ)។*

២. **បហានកិច្ច** *កិច្ចដែលត្រូវលះបង់នូវតណ្ហា ដែលជាទុក្ខសមុទយ-អរិយសច្ច* (*សមុទយសច្ចៈ*)។

៣. **សច្ឆិកិរិយាកិច្ច** *កិច្ចដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វានដែលជាទុក្ខនិរោធអរិយសច្ច* (និរោធសច្ចៈ)។

៤. **ភាវនាកិច្ច** *កិច្ចដែលត្រូវធ្វើមគ្គឲ្យកើតឡើង ឲ្យចម្រើនឡើងដែលជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច* (មគ្គសច្ចៈ)។

កិច្ចទាំង ៤ នេះ ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងសោតាបត្តិមគ្គ សកទាគាមិមគ្គ អនាគាមិ-មគ្គ និងអរហត្តមគ្គ ឬថា សោតាបត្តិមគ្គ សកទាគាមិមគ្គ អនាគាមិមគ្គ និងអរហត្តមគ្គ ទាំងនេះ ក្នុងមគ្គនីមួយៗ មាន ឬធ្វើកិច្ច ៤ យ៉ាង ។

សោតាបត្តិមគ្គ មានកិច្ច ៤ គឺ

១. **បរិញ្ញាកិច្ច** *កិច្ចដែលត្រូវកំណត់ដឹងនូវទុក្ខសច្ចៈ*

២. **បហានកិច្ច** *កិច្ចដែលត្រូវលះបង់នូវសមុទយសច្ចៈ*

៣. សច្ឆិកិរិយាកិច្ច *កិច្ចដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិរោធសច្ចៈ*

៤. ភាវនាកិច្ច *កិច្ចត្រូវធ្វើឲ្យចម្រើនឡើងនូវមគ្គសច្ចៈ ។*

សកទាគាមិមគ្គ មានកិច្ច ៤ គឺ

១. បរិញ្ញាកិច្ច *កិច្ចដែលត្រូវកំណត់ដឹងនូវទុក្ខសច្ចៈ*

២. បហានកិច្ច *កិច្ចដែលត្រូវលះបង់នូវសមុទយសច្ចៈ*

៣. សច្ឆិកិរិយាកិច្ច *កិច្ចដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិរោធសច្ចៈ*

៤. ភាវនាកិច្ច *កិច្ចត្រូវធ្វើឲ្យចម្រើនឡើងនូវមគ្គសច្ចៈ ។*

អនាគាមិមគ្គ មានកិច្ច ៤ គឺ

១. បរិញ្ញាកិច្ច *កិច្ចដែលត្រូវកំណត់ដឹងនូវទុក្ខសច្ចៈ*

២. បហានកិច្ច *កិច្ចដែលត្រូវលះបង់នូវសមុទយសច្ចៈ*

៣. សច្ឆិកិរិយាកិច្ច *កិច្ចដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិរោធសច្ចៈ*

៤. ភាវនាកិច្ច *កិច្ចត្រូវធ្វើឲ្យចម្រើនឡើងនូវមគ្គសច្ចៈ ។*

អរហត្តមគ្គ មានកិច្ច ៤ គឺ

១. បរិញ្ញាកិច្ច *កិច្ចដែលត្រូវកំណត់ដឹងនូវទុក្ខសច្ចៈ*

២. បហានកិច្ច *កិច្ចដែលត្រូវលះបង់នូវសមុទយសច្ចៈ*

៣. សច្ឆិកិរិយាកិច្ច *កិច្ចដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិរោធសច្ចៈ*

៤. ភាវនាកិច្ច *កិច្ចត្រូវធ្វើឲ្យចម្រើនឡើងនូវមគ្គសច្ចៈ ។*

សរុបកិច្ចទាំងអស់ត្រូវជា ១៦ ហៅថា ***សោឡសកិច្ច*** *។*

សមដូចបទសាធកៈដែលមានក្នុងអដ្ឋកថាទាំងឡាយថា

កតំ ករណីយន្តិ ចតូសុ សច្ចេសុ ចតូហិ មគ្គេហិ បរិញ្ញាបហាន-សច្ឆិកិរិយាភាវនាភិសមយវសេន សោឡសវិធម្បិ កិច្ចំ និដ្ឋាបិតន្តិ អត្ថោ។

*ពាក្យថា **មានកិច្ចបានធ្វើហើយ** សេចក្តីថា អធិប្បាយថា កិច្ចសូម្បីទាំង ១៦ បានឲ្យចប់ហើយ ដោយអំណាចនៃការត្រាស់ដឹង ដោយបរិញ្ញាកិច្ច បហានកិច្ច សច្ឆិកិរិយាកិច្ច ភាវនាកិច្ច ដោយមគ្គទាំង ៤ ក្នុង សច្ចៈទាំង ៤ ។*

ឧទាហរណ៍ក្នុងព្រះបាលី

យស្សត្ថាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជន្តិ តទនុត្តរំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិ ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ អព្ភញ្ញាសិ។

ពួកកុលបុត្រ ដែលចេញចាកផ្ទះហើយ ទៅបួសក្នុងភាពជាបុគ្គលមិនមានប្រយោជន៍ដោយផ្ទះ ដោយប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរធម៌ណា ក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនុត្តរធម៌នោះ ជាទីបំផុតនៃមគ្គព្រហ្មចរិយៈ ដោយបញ្ញារបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ បានសម្រេចសម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង៤ មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏បានដឹងច្បាស់ថា ជាតិកំណើតរបស់អាត្មា

អញអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌អញក៏បាននៅចប់ហើយ កិច្ចដែលត្រូវធ្វើ អញក៏បានធ្វើហើយ នឹងមានកិច្ចដទៃអំពីកិច្ចនេះតទៅទៀតឡើយ ។

បុគ្គល ៤ ពួក ព្រមព្រៀងដោយមគ្គ បុគ្គល ៣ ពួក ព្រមព្រៀងដោយផល ឈ្មោះថា សេក្ខៈ ។ ព្រះអរហន្ត ឈ្មោះថា អសេក្ខៈ ។ បុគ្គលក្រៅអំពីនេះ ឈ្មោះថា មិនមែនសេក្ខៈ ទាំងមិនមែនអសេក្ខៈ ។

ឯកសារយោង

-វិនយបិដក (អដ្ឋកថា) » បារាជិកកណ្ឌ-អដ្ឋកថា » វេរញ្ជកណ្ឌវណ្ណនា

-សុត្តបិដក (អដ្ឋកថា) » មជ្ឈិមនិកាយ (អដ្ឋកថា) » មូលបណ្ណាស-អដ្ឋកថា » មូលបរិយាយវគ្គោ

-សុត្តបិដក (អដ្ឋកថា) » សំយុត្តនិកាយ (អដ្ឋកថា) » សគាថាវគ្គ-អដ្ឋកថា » ព្រហ្មសំយុត្តំ

-សុត្តបិដក (អដ្ឋកថា) » អង្គុត្តរនិកាយ (អដ្ឋកថា) » ទុក-តិក-ចតុក្កនិបាត-អដ្ឋកថា » ព្រាហ្មណវគ្គោ

-សុត្តបិដក (អដ្ឋកថា) » ខុទ្ទកនិកាយ (អដ្ឋកថា) » ឧទាន-អដ្ឋកថា » នន្ទវគ្គោ

-សុត្តបិដក (អដ្ឋកថា) » ខុទ្ទកនិកាយ (អដ្ឋកថា) » សុត្តនិបាត-អដ្ឋកថា » ឧរគវគ្គោ

-សុត្តបិដក (អដ្ឋកថា) » ខុទ្ទកនិកាយ (អដ្ឋកថា) » ថេរគាថា-អដ្ឋកថា » ឯកកនិបាតោ

-សុត្តបិដក (អដ្ឋកថា) » ខុទ្ទកនិកាយ (អដ្ឋកថា) » ថេរីគាថា-អដ្ឋកថា » ឯកាទសកនិបាតោ

-អភិធម្មបិដក (អដ្ឋកថា) » បុគ្គលបញ្ញត្តិ-អដ្ឋកថា » និទ្ទេសវណ្ណនា

(ដោយខេមរ អភិធម្មាវតារ)